

інноваційних структур – бізнес-центрів та бізнес-інкубаторів (бізнес-акселераторів).

Список використаних джерел

1. Мулик Л.І. Маркетинг незалежних та афілійованих стартапів /Л.І. Мулик, С.О.Солнцев // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2017. № 14. – С. 336-242.
2. Український стартап preply залучив \$1,3 млн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isef.in.ua/en/alumni-club/item/200-ukrajinskij-startap-preply-zaluchiv-1-3-mln.html>
3. Основні тенденції розвитку стартапів в Україні – проблеми, перешкоди і можливості [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.civic-synergy.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Osnovni-tendentsiyi-rozvytku-startapiv-v-Ukrayini-1-1.pdf>
4. Startup Ranking. Countries Ranking. URL: <http://startupline.com.ua/other/top-startupranking>
5. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації : монографія / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної ; Одес. нац. політехн. ун-т. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 92 с. <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8458>

ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК НОВА ФОРМА ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ В ІНДУСТРІЇ ХАРЧУВАННЯ УКРАЇНИ

*Бабчук А. М., студентка,
Науковий керівник – Кобеля З. І., к. е. н., доцент,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича*

Господарська діяльність суб'єктів господарювання спрямована на отримання прибутку і задоволення потреб. Потреба в їжі є однією із основних та невід'ємних потреб кожної людини, саме тому бізнес у індустрії харчування є актуальним та перспективним видом діяльності ведення підприємницької справи. Ресторанний бізнес має свої відмінності від інших видів

бізнесу. Дане підприємство, об'єднує в собі виробництво кулінарної продукції, реалізацію кулінарної продукції, організацію її споживання, традиції, механізми діяльності і досвід маркетологів, філософію обслуговування та концепцію формування потенційної аудиторії. Саме тому виникає необхідність у створенні нових форм ведення бізнесу в індустрії харчування.

З кожним роком ресторанний бізнес стрімко розвивається, створюються нові підприємства у даній галузі, нові ідеї та нові форми ведення даного бізнесу. Йде серйозна конкурентна боротьба за відвідувачів, саме цей фактор змушує топ-менеджерів продумувати не тільки основну стратегію і стиль діяльності ресторану, але й деталі, що додають закладу унікальність і неповторність.

Франчайзинг – це система мережевого (сітьового) бізнесу, до складу якої входить компанія франчайзер, що розробила, успішно використовує та продає елементи власного бізнесу, та компанії або підприємці – франчайзі, які придбали у франчайзера право користування брендом (торговельною маркою) та методами ведення бізнесу [1].

Франчайзинговий пакет для закладу ресторанного господарства – це бізнес-структура, де чітко визначено концепцією, асортимент продукції, послуг, технологію, які дозволяють організувати підприємницьку діяльність з мінімальним ризиком.

Динаміка розвитку франчайзингу в сфері ресторанного господарства повільніша, ніж в торгівлі. Це пов'язано з технічними й технологічними складностями, характерними для функціонування закладів харчування. Для того щоб запустити мережу ресторанів, необхідно прикласти більше зусиль, ніж при запуску мережі магазинів. Крім того, майже кожний ресторан має деякі специфічні страви у своєму меню, для приготування яких

потрібне спеціальне устаткування, що збільшує капіталовкладення[2].

На засадах франчайзингу діють підприємства українського ресторанного бізнесу «Картопляна хата» та «Піца Челентано». Варто відмітити особливий динамізм розвитку українських франчайзингових фірм «Картопляна хата» та «Піца Челентано». На цьому етапі їх дистриб'юторська мережа нараховує більше 50 міні-ресторанів. На території України з'явилася розгалужена мережа фірм франчайзі з участю іноземних фірм франчайзерів, найвідомішою є «Макдональдс», у сфері харчування. Так, американська корпорація «швидкої їжі» – «Макдональдс» вже сьогодні охоплює більш як 31 тис. ресторанів у 131 країні світу, обслуговуючи щоденно майже 50 млн. клієнтів. Близько 66% усіх ресторанів корпорації керуються 4500 франчайзинговими агентами, які одночасно є і незалежними підприємцями, і членами єдиної команди [3, с. 106].

Всеукраїнська громадська організація Федерація розвитку франчайзингу, гостинності та інфраструктури зазначає, що франчайзинг – це не лише інструмент маркетингу і стратегічного розвитку, але і одна з основних можливостей підвищення прибутковості і капіталізації загалом. Для початківця франчайзинг дає можливість розпочати власну справу під відомим брендом, тим самим мінімізувати свої ризики та досягти успіху [4].

На основі вище сказаного можемо виділити переваги та недоліки франчайзингу.

Основними перевагами цієї форми є: відомий бренд; чітка структура організації та технологія ведення; економія на рекламі; зменшення ризиків.

Недоліками франчайзингу для франчайзі є:

- неможливість здійснювати бізнес-діяльність по-своєму;
- висока плата за франшизу;
- банкрутство франчайзера;

– постійний контроль з боку франчайзера.

Отже, для перспективного розвитку франчайзингу в Україні потрібно: забезпечити його нормативно-правове регулювання; збільшити інформованість про франчайзинг; створити мережі навчально-консультаційних центрів з вивчення франчайзингу на території держави.

З одного боку, франчайзингова система допомагає малим підприємствам уникнути ряду перешкод із заснуванням і функціонуванням власного бізнесу, з другого – як корпоративна структура вона обмежує діяльність франчайзі. Але для дрібних підприємців переваги від використання франчайзингу переважають над недоліками.

Список використаних джерел

1. Чорій М.В. Франчайзинг як ефективний метод інвестування у ресторанному бізнесі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/32337/1/214-384-384.pdf>

2. Григоренко Т. К. Класифікація франчайзингових мереж [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tr.knteu.kiev.ua/files/2011/11/6.pdf>

3. Ареф'єва О. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Європейський ун-т. – К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2015. – 238с.

4. Офіційний сайт Всеукраїнської громадської організації Федерація розвитку франчайзингу, гостинності та інфраструктури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://fdf.org.ua>